

Zoslanie Ducha Sv.

Rim 8, 8 - 17

8. júna 2025

Milé sestry a bratia v Kristovi

Ako sa dá dnes hovoriť o Duchu sv.? Veď dnes sa každý venuje skôr praktickým záležitostiam a hovoriť o duchu sa zdá byť neaktuálne, staromódne. Tiež nás môžu odrádzať rôzne charizmatické hnutia, ktoré sa občas zdajú byť trochu mimo reality. Ale je duch dnes naozaj nepotrebný? Je reč o ňom neaktuálna?

Skúsme sa na to pozrieť trochu inak. Všetci poznáme výraz bezduchý alebo, že niekto je akoby bez ducha, bez života. Že veci robí nasilu, bez oduševnenia, strojovo. To nie je zriedkavý úkaz v dnešnom svete. Veď dokonca už aj my kresťania svoju vieru často žijeme podobne - strojovo, bez oduševnenia. Počítame už len vonkajší výkon.

Okrem toho sme konfrontovaní s narušeným životným prostredím, vojny, nepokoje, katastrofy nám pripomínajú narušenosť celého stvorenia. Poukazujú na narušenosť ľudského ducha, ktorý chce vládnuť a spolieha sa na vonkajšiu silu. A život nás všetkých sa obmedzuje na to, čo sa dá zostrojiť. Ak voľakedy Biblia spomínala božieho ducha, nemala na mysli nejaké zvláštne extázy, ale popisovala skúsenosť prielomu nového života, ktorý obnovoval stvorenie, život. Duch posúval človeka v jeho živote ďalej, dával mu napriek skúsenosti narušenia nový elán. Skúsenosť božieho Ducha dávala aj dnes chce dať silu pričiňovať sa o lepšiu tvár sveta.

Dnešné čítania z Písma svedčia o skúsenosti Ducha ako o niečom živom, samozrejmom. Vidno to zo stretnutia zmŕtvychvstalého s učeníkmi, taktiež z popisu Turíc v Skutkoch apoštolov, a rovnako aj z Pavlovho listu Rimanom. To nie sú nejaké ezoterické texty, ktoré by popisovali extázu, ale snažia sa vyjadriť konkrétnu skúsenosť premeny života k lepšiemu. Niečo, čo sa potom odzrkadlilo aj v živote prvej cirkvi. To si všimli aj ostatní, ktorí neboli Turíc účastní a predsa im „udrela do očí“ zmena správania učeníkov, premena prvých kresťanov. Takže sa všetci pýtali, čo je za tým. Vnímali novú realitu, ktorá nespočívala vo výkrikoch aleluja, ale v premene života. Veď tí predtým slabí zrazu vedeli dať pochybujúcim novú silu, vedeli sa zapojiť do premeny sveta k lepšiemu.

Teológia sa snaží vysvetliť skúsenosť s Bohom v našom živote a prvým kresťanským teológom bol apoštol Pavol. On v liste Rimanom vysvetľuje skúsenosť Krista a následne božieho Ducha v našom živote. Používa pritom pojmy, ktoré sme si trochu zjednodušili - používa výrazy duch a telo. Väčšinou ich dnes chápeme v zjednodušenej podobe ako protiklad hriechu a čnosti. Pavlovo chápanie ale bolo oveľa hlbšie, dôkladnejšie. V jeho chápaní aj zachovanie zákona mohlo byť v istom ohľade nesväté - tam, kde sa človek uspokojí len so zachovaním zákona navonok. (Tak ako nás niekedy politici uisťujú, že je v poriadku, keď sa pácha napr. krádež zákonným spôsobom - akoby to bolo zmyslom práva, nie zamedziť zlu, ale ho ospravedlniť)

Keď Pavol hovorí o tele, o zákone má na mysli v prvom rade svojich krajanov, ktorí sa spoliehali na zákon, jeho dodržanie. Pavol vedel, že zákon, akokoľvek je potrebný, človeka viaže len vonkajškovo - je teda viac vecou tela, vecou vonkajšku. Nakoniec aj príslušnosť k Bohu, k zákonu a k vyvoleniu v Izraeli vyjadrovala telesná obriezka. Pavol ale hovorí, že ospravedlnení nie sme z tela, nie zo zákona, ale z Krista, z viery v neho, z Ducha. Pretože duch oživuje, nie telo, nie zákon. Podľa Pavla Kristus zákon, telo aj s jeho zákonitosťou smrti prekonal, završil, naplnil. Svojim zmŕtvychvstaním prelomil zákonitosti tela a pozval nás k novému životu.

To by malo mať vplyv aj na nás, na náš život. Ani my by sme sa nemali spoliehať len na to vonkajšie. Ak objavíme Krista naozaj, potom náboženstvo prestane byť súbor vonkajších úkonov, prestane byť vecou tela a stane sa záležitosťou Ducha. Možno by bolo lepšie povedať záležitosťou zmyslu.

Pavol nás tiež povzbudzuje, že už nie sme sluhami, nie sme viazaní vonkajškom, ale sme synmi, dcérami, inak povedané sme dedičmi. To je niečo, čo má zmysel aj dnes. Pretože dnešná doba z nás robí v istom ohľade sluhov, dnešný svet nás nevedie k tvorivosti, k novej radosti, k pôvodnému stvoreniu, ale učí nás ako sluhov potichu strojovo konať, robiť čo je nutné a čakať na svoju odmenu. Už nám chýba zmysel, oduševnenie s ktorým by sme pretvárali svet okolo nás na lepší. Namiesto toho sa spoliehame na rôznych šarlatánov, ktorí sľubujú, že to urobia za nás.

Ježišu, Ty hovoríš o Duchu ako o našom Zástancovi, ako o našom Tešiteľovi, nie o tom, ktorý nám rozkazuje. Ty nám pomáhaš stať sa synmi a dcérami nášho nebeského Otca. Dávaš nám posilu, aby sme kráčali v Duchu, aby sme sa nespliehali len na vonkajšie skutky, ale hľadali toho Ducha, ktorý oživuje. Daj nám silu tak zaobchádzať so životom, aby sme aj svet a ľudí okolo nás okolo nás vedeli robiť lepšími.